

Sygn. akt VIII C 1131/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko E. G.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej E. G. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.543,56 zł (jeden tysiąc pięćset czterdzieści trzy złote pięćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej E. G. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 711,90zł (siedemset jedenaście złotych dziewięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu w części;
4. przyznaje i nakazuje wypłacić z funduszu Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz radcy prawnego M. P. kwotę 1.107zł (jeden tysiąc sto siedem złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanej E. G. z urzędu;
5. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Sygn. akt VIII C 1131/17

UZASADNIENIE

W dniu 13 grudnia 2016 roku powód (...) Spółka Akcyjna w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył

w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko E. G. powództwo o zapłatę 2.191,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 25 sierpnia 2016 roku wypłacił pozwanej kwotę 1.500 zł (na zasadach kredytu konsumenckiego), zgodnie z zawartą umową pożyczki nr (...), której udzielił na okres 10 miesięcy. Pozwana zobowiązała się zwrócić pożyczkę zgodnie z harmonogramem spłat oraz umownymi odsetkami w wysokości 10% w stosunku rocznym. Dodatkowo pozwana zobowiązała się płacić wraz z każdą ratą pożyczki opłatę administracyjną w wysokości 15 zł miesięcznie oraz jednorazową opłatę przygotowawczą w wysokości 590 zł, rozdzielaną proporcjonalnie

do liczby rat pożyczki i uiszczaną częściowo z każdą ratą w terminach spłaty pożyczki. Ponadto zobowiązała się do zwrotu opłaty poniesionej w związku z wypłatą pożyczki jako czeku G., którą dobrowolnie wybrała jako formę wypłaty. Wobec braku dokonywania przez pozwaną terminowej spłaty, powód wypowiedział umowę pożyczki. Na dochodzoną pozwem kwotę 2.191,56 zł składają się następujące należności: kwota 1.500 zł stanowiąca sumę niespłaconego kapitału, kwota 43,56 zł skapitalizowana kwota odsetek naliczona od kwoty kapitału od dnia wypłaty do dnia rozwiązania umowy, opłata przygotowawcza w wysokości 590 zł, opłata administracyjna w wysokości 45 zł oraz opłata za wypłatę pożyczki w formie czeku G. w kwocie 13 zł. Pomimo wezwania do zapłaty pozwana nie uregulowała zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem. **(pozew k. 2-4)**

W dniu 2 marca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi. **(postanowienie k. 4v)**

Powód uzupełnił braki formalne pozwu w postępowaniu uproszczonym w terminie. Pełnomocnik powoda podtrzymał powództwo w całości oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. **(pismo procesowe k. 9)**

W dniu 11 maja 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym (VIII Nc 3032/17), który następnie utracił moc w całości na skutek wniesienia przez pozwaną sprzeciwu. W sprzeciwie pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, kwestionując wysokość opłat naliczonych przez powoda, które w jej ocenie pozostawały w sprzeczności z przepisami prawa, w tym ustawą o kredycie konsumenckim. Nadto pozwana wniosła o zwolnienie od kosztów postępowania oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. **(nakaz zapłaty k.35, sprzeciw k. 38-41)**

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał postanowienie, w którym zwolnił pozwaną od kosztów sądowych w całości i ustanowił pełnomocnika z urzędu. **(postanowienie k. 51)**

W piśmie procesowym z dnia 3 lipca 2017 roku pełnomocnik powoda podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, kwestionując argumentację pozwanej dotyczącą dodatkowych opłat naliczonych przez powoda przy udzieleniu pożyczki. Stwierdził, że są one realnie poniesionymi kosztami przygotowań do zawarcia umowy pożyczki i nie stanowią złamania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 roku. Dodał, że pozwana świadomie zaciągnęła pożyczkę i nie kwestionowała przedstawionych warunków umowy przed jej zawarciem. **(pismo procesowe k. 54-57)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 sierpnia 2016 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. udzielił pozwanej E. G. pożyczki (kredytu konsumenckiego) w kwocie 1.500 zł, na okres 10 miesięcy, którą pozwana zobowiązała się zwrócić zgodnie z harmonogramem spłat, w miesięcznych ratach wraz z umownymi odsetkami w wysokości 10 % w stosunku rocznym. Ponadto pozwana zobowiązała się do zapłaty opłaty przygotowawczej w wysokości 590 zł, rozdzielanej proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczanej częściowo wraz z każdą ratą w terminach spłaty raty oraz do uiszczania opłaty administracyjnej w wysokości 15 zł miesięcznie. Opłata przygotowawcza miała obejmować poniesione przez pożyczkodawcę koszty czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, na które składały się koszty obsługi dostarczenia i podpisania umowy pożyczki u klienta, bez konieczności wizyty w biurze pożyczkodawcy oraz badania zdolności klienta do spłaty pożyczki. Opłata administracyjna miała obejmować czynności związane z administrowaniem terminowości obsługi pożyczki, obsługą wniosków klienta, a także usługi contact center oraz wysyłki komunikatów sms.

W umowie zawarto też następujący zapis: „Opłata za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G.: 13 złotych. Opłata płatna jednorazowo wraz z pierwszą ratą pożyczki w przypadku wyboru przez klienta wypłaty pożyczki w formie czeku G.. Opłata ta nie miała być pobrana przez pożyczkodawcę, ale przekazana do Banku (...) w celu pokrycia kosztów wypłaty kwoty pożyczki przy pomocy czeku G.”. Klient miał dobrowolnie wybrać tę metodę

wypłaty. We wstępnej części umowy w miejscu przeznaczonym na numer rachunku pożyczkobiorcy zaznaczono (...). Opłata w wysokości 13 zł nie została ujęta w całkowitej kwocie do zapłaty ani w harmonogramie spłaty zapisanym w umowie. Została ona wprowadzona dopiero w piśmie opatrzonym datą 25 sierpnia 2016 roku, które zawierało aktualny harmonogram spłat.

Zgodnie z orientacyjnym harmonogramem spłaty zawartym umowie pierwsza rata pożyczki miała wynosić 236,74 zł.

W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki powódka uprawniona była do podjęcia działań upominawczo - windykacyjnych, których koszt miała ponieść pozwana w wysokości: 25 zł za koszt przygotowania i wysyłki pierwszego monitu, 49 zł tytułem kosztu przygotowania i wysyłki wezwania do zapłaty, 49 zł tytułem kosztu przygotowania i wysyłki ostatecznego wezwania do zapłaty, 49 zł tytułem kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego.

W umowie zastrzeżono też, że wymagalne należności pożyczkodawcy są zaspokajane w następującej kolejności: koszty działań upominawczo- windykacyjnych, koszty sądowe oraz inne koszty egzekucyjne, opłaty i prowizje, odsetki naliczane od zadłużenia przeterminowanego, odsetki zaległe, kwota niespłaconego kapitału, odsetki bieżące, kwota kapitału bieżącego.

Zgodnie z umową, pożyczkodawca mógł rozwiązać umowę z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia w przypadku opóźnienia pożyczkobiorcy ze spłatą zadłużenia, przekraczającego 60 dni, przy czym zastrzeżono, że dla skuteczności wypowiedzenia konieczne jest doręczenie listem poleconym oświadczenia o wypowiedzeniu. **(kserokopia umowy pożyczki nr (...) k. 20-27, kserokopia pisma z harmonogramem spłat k. 28, okoliczności bezsporne)**

Pozwana nie dokonywała terminowej spłaty pożyczki.

Pismem opatrzonym datą 6 października 2016 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty zadłużenia w wysokości 275,56 zł w terminie do dnia 13 października 2016 roku, w tym do zapłaty kwoty 25 zł tytułem opłaty za przedmiotowy monit.

Pismem opatrzonym datą 24 października 2016 roku powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty zadłużenia w wysokości 324,56 zł w terminie do dnia 31 października 2016 roku, w tym do zapłaty kwoty 49 zł za przedmiotowe wezwanie do zapłaty, z kolei pismem opatrzonym datą 9 listopada 2016 roku powód skierował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty zadłużenia w wysokości 373,56 zł w terminie do dnia 16 listopada 2016 roku, w tym do zapłaty kwoty 49 zł za przedmiotowe ostateczne wezwanie do zapłaty.

W dniu 25 listopada 2016 roku powód skierował do pozwanej pismo z wypowiedzeniem umowy pożyczki, wzywając do zapłaty całego zadłużenia w wysokości 2.374,17 zł, które z chwilą rozwiązania umowy stało się wymagalne (w tym 185 zł za monit i wezwania do zapłaty). **(kserokopie monitów i wezwań do zapłaty k. 29-31, kserokopia wypowiedzenia umowy wraz z potwierdzeniem nadania k. 32-33, okoliczności bezsporne)**

Mimo wezwania do zapłaty, do dnia wyrokowania pozwana nie zapłaciła powodowi kwoty dochodzonej pozwem w wysokości 2.191,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 grudnia 2016 roku (od dnia wniesienia pozwu) do dnia zapłaty.

Na powyższą kwotę składają się m.in. niespłacone raty kapitałowe w wysokości 1.500 zł, skapitalizowane odsetki umowne i odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości 43,56 zł, opłata przygotowawcza w wysokości 590 zł, opłata administracyjna w wysokości 45 zł oraz opłata za wypłatę pożyczki w formie czeku G. w kwocie 13 zł. **(okoliczności bezsporne)**

Pozwana E. G. ma (...) lat, prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe, utrzymując się z emerytury w wysokości 940 zł. Jest osobą schorowaną, kilka lat temu przeszła udar i wylew, obecnie boryka się z problemami zdrowotnymi związanymi z niewydolnością nerek, wymaga dializowania trzy razy w tygodniu, nadto choruje na padaczkę. Koszty zakupu lekarstw wynoszą ok. 150 zł miesięcznie, za czynsz płaci 500 zł miesięcznie. Pozwana posiada zadłużenie

z wielu pożyczek, na ich spłatę przeznacza 150 zł miesięcznie. (**dowód: przesłuchanie pozwanej k. 86-87, okoliczności bezsporne**)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w przeważającej części i zasługuje na uwzględnienie w zakresie żądanej kwoty 1.543,56 zł, na którą składają się kwota niespłaconych rat kapitałowych, skapitalizowane odsetki umowne i odsetki od zadłużenia przeterminowanego, jednakże bez dodatkowych opłat w łącznej kwocie 648 zł, na którą składały się: opłata przygotowawcza, opłata administracyjna oraz opłata za wypłatę pożyczki w formie czeku G..

Zgodnie z art. 720 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1497 z późn. zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności między innymi umowę pożyczki.

Z przedłożonego przez powódkę materiału dowodowego wynikało, że strony zawarły 24 sierpnia 2016 roku umowę pożyczki (kredytu konsumenckiego) co do kwoty 1.500 złotych. Zgodnie stwierdzeniami strony powodowej, na dzień wniesienia pozwu zaległości pozwanej z tytułu zawartej umowy wynosiły: 1.500 złotych tytułem kapitału, 43,56 zł tytułem skapitalizowanej kwoty odsetek naliczonych od kwoty kapitału od dnia wypłaty do dnia rozwiązania umowy, 590 zł tytułem opłaty przygotowawczej, 45 zł tytułem opłaty administracyjnej oraz 13 zł tytułem opłaty za wypłatę pożyczki w formie czeku G.. Pozwana E. G. co prawda nie zakwestionowała faktu zawarcia umowy pożyczki, jednakże kontestowała dodatkowe opłaty naliczone przez powoda w związku z udzieleniem przedmiotowej pożyczki.

Tożsame wątpliwości powziął Sąd analizując fakt obciążenia pozwanej przez powoda wspomnianymi opłatami dodatkowymi, na łączną kwotę 648 złotych, które zdaniem Sądu w sposób znaczący przekraczają faktyczne koszty wykonania poszczególnych czynności, wynikające z zasad doświadczenia życiowego.

Zgodnie bowiem z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Toteż art. 385³ k.c. zawiera katalog niedozwolonych klauzul umownych, wśród których znajdują się te postanowienia, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego (punkt 17). Przy czym klauzule wymienione w przepisie art. 385³ k.c. nie będą mogły być uznane za niedozwolone postanowienia umowne w szczególności wówczas, gdy były przedmiotem indywidualnych

uzgodnień lub dotyczyły jednoznacznie określonych głównych świadczeń stron, bądź też gdy analiza treści umowy i wzorca oraz kontekstu sytuacyjnego wskazują, że postanowienia te nie naruszają równowagi kontraktowej.

Zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.), których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek, ustalana

w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, co odzwierciedla aktualny układ stosunków gospodarczych oraz " cenę" pieniądza

w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu trzeba stwierdzić, iż zawarte w umowie stron postanowienia dotyczące pobierania przez powódkę w związku z zawarciem umowy i jej wykonaniem opłaty dodatkowe w postaci opłaty przygotowawczej i opłaty administracyjnej, stanowią niedozwolone klauzule umowne. Z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż dla firmy udzielającej profesjonalnie pożyczek osobom fizycznym, koszt przygotowania umowy oraz sprawdzenia zdolności kredytowej kredytobiorcy nie będą wynosiły 590 złotych. Analizując zasadność omawianych opłat dodatkowych, należy zauważyć, że strona powodowa nie wykazała w toku niniejszego postępowania dwóch okoliczności – po pierwsze, aby opłaty te były rzeczywiście niezbędne z punktu widzenia realizacji obowiązków umowy pożyczki, a po drugie, że poniosła je w wysokości wskazanej w umowie pożyczki. Opłata przygotowawcza miała służyć pokryciu poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, do których przykładowo należały koszty obsługi dostarczenia i podpisania umowy u klienta oraz badanie zdolności klienta do spłaty pożyczki. Powód nie podał nawet, czy i ewentualnie w jaki sposób zweryfikował zdolność kredytową strony pozwanej ani nie wskazał, że poniósł z tego tytułu jakiegokolwiek wydatki. W ocenie Sądu, nie można w tym zakresie opierać się wyłącznie na twierdzeniach powoda i samym zapisie umownym. Podobnie trudno uznać, aby obsługa uiszczanych bezpośrednio na konto powódki rat kapitałowych w formie przelewu kosztowała 15 złotych dla jednej raty, tym bardziej, że ich księgowanie odbywa się w sposób automatyczny. W treści umowy nie wskazano też, za obsługę jakich ewentualnych wniosków klienta oraz za wysłanie jakich komunikatów SMS, miałyby być pobierana ta opłata. Ponadto fakt pobierania opłaty administracyjnej po rozwiązaniu umowy jest o tyle niezasadne, iż powódka de facto nie ponosiła przecież kosztów administrowania co do niespłaconych rat. Ostatnia opłata dodatkowa, tj. kwota 13 zł stanowiła z kolei opłatę za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G.. Powód zastrzegł, że nie jest to opłata pobierana przez pożyczkodawcę, ale przekazywana do banku w celu pokrycia kosztów wypłaty pożyczki przy pomocy czeku G.. Jeśli chodzi o opłatę w zakresie przekazania pożyczki w formie czeku G., powód, chcąc domagać się od pozwanej zwrotu tego kosztu, winien

wykazać, że pożyczka rzeczywiście została przekazana w formie czeku G. oraz że przelała na rzecz Banku kwotę 13 zł. Szczególnego znaczenia nabiera udowodnienie drugiej okoliczności, gdyż wysokość opłat za tego rodzaju czynności może podlegać negocjacom pomiędzy bankami a podmiotami profesjonalnie zajmującymi się udzielaniem pożyczek, a tego typu usługi mogą być oferowane, świadczone i opłacane w pakietach. Powód nie wykazał ani jednej ani drugiej z opisywanych okoliczności. Skoro powód domagał się zwrotu kwoty 13 zł jako kosztu rzeczywistego, to powinien jego poniesienie jednoznacznie wykazać. Na marginesie warto wskazać, że opłata 13 zł nie została ujęta w pierwotnym harmonogramie spłaty, lecz dopiero w harmonogramie spłaty sporządzonym dzień później, a powódka nie przedłożyła dowodu doręczenia kolejnego planu spłaty pozwanej.

Warto dodać, że zapisy umowy pożyczki przewidujące obowiązek ponoszenia dodatkowych opłat są również sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Wprawdzie wysokość opłaty przygotowawczej, opłaty administracyjnej oraz opłaty za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G. zostały ustalone umową pożyczki, a pozwana, składając podpis pod umową, zgodziła się na ich ponoszenie, to jednak swoboda umów nie jest całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 353¹ k.p.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W ocenie Sądu wskazuje to na fakt, iż te zapisy umowne stanowią w istocie obejście przepisów o odsetkach maksymalnych przy ich obecnej stosunkowo niskiej stopie i mają stanowić dla pożyczkodawcy dodatkowe źródło zysku. Strona powodowa nie wykazała też, aby ich wysokość była efektem indywidualnych uzgodnień z pozwaną, a nie stosowanego przez nią wobec wszystkich klientów cennika. Biorąc pod uwagę wysokość tych kosztów

w stosunku do całości kwoty pożyczki, trzeba je uznać za nadmierne, a ich zastrzeżenie w stosunkach z konsumentem jako nie dotyczące świadczeń głównych stron, stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, gdyż kształtują one jego sytuację w sposób podobny do lichwy, co jest powszechnie przyjmowane za sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga fakt, iż to strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuje, tym bardziej, że jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecznictwa obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29).

Wobec powyższego zapisy umowy pożyczki z 24 sierpnia 2016 roku dotyczące opłaty przygotowawczej, opłaty administracyjnej oraz opłaty za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G., jako niedozwolone klauzule umowne, zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., nie wiązały pozwanej i nie jest ona zobowiązana do uiszczania wynikających z nich należności. Stąd w ocenie Sądu zasadnym było uznać żądanie w zakresie kwoty 1.543,56 zł tytułem niespłaconych rat kapitałowych w kwocie 1.500 zł oraz skapitalizowanych odsetek w kwocie 43,56 zł naliczonych od dnia 25 sierpnia 2016 roku do dnia 9 grudnia 2016 roku. W pozostałym zakresie, czyli co do kwoty 648 zł, na którą składały się koszty: opłaty przygotowawczej, opłaty administracyjnej oraz opłaty za przekazanie kwoty pożyczki do wypłaty w formie czeku G. - powództwo podlegało oddaleniu jako bezpodstawne.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c., uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu.

Sąd nie znalazł przy tym podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanej o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty. Zgodnie z przepisem art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje Sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonego

świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Oczywistym jest przy tym, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty może mieć miejsce li tylko wówczas, gdy jego spełnienie w tej formie jest przez pozwanego obiektywnie możliwe. O ile, bowiem rolą omawianego rozwiązania jest wydłużenie terminu zapłaty świadczenia przez dłużnika, a tym samym, uchronienie go od postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek, o tyle rozwiązanie to nie może naruszać praw wierzyciela i doprowadzać do jego pokrzywdzenia, co niewątpliwie nastąpiłoby, gdyby sytuacja finansowa dłużnika nie dawała realnych szans na terminową spłatę świadczenia w ratach. Taki właśnie przypadek zdaniem Sądu ma miejsce na gruncie niniejszej sprawy. Pozwana samotnie prowadzi gospodarstwo domowe, zaś uzyskiwany przez pozwaną dochód jest obiektywnie niewysoki, a jednocześnie pozwana spłaca szereg innych zadłużeń wobec instytucji pożyczkowych. W świetle przytoczonych okoliczności, w ocenie Sądu brak jest obiektywnych podstaw do przyjęcia, że pozwana uregulowałaby wobec powoda zasądzone przez Sąd świadczenie w przypadku jego rozłożenia na raty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c stosując zasadę och stosunkowego rozdzielenia. Pozwana przegrała proces w 70%.

Koszty procesu obejmują wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru powoda wysokości 900 zł (§ 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804), opłata od pozwu 100 zł i opłata d pełnomocnictwa 17 zł. łącznie koszty wyniosły kwotę 1.017 zł. pozwana nie poniosła żadnych kosztów. Wobec powyższego powodowi należy się zwrot kwoty 711,90 zł (1.017 zł x 0,7).

Wobec tego, iż pozwana była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu Sąd przyznał od Skarbu Państwa Sadu Rejonowego dla Łodzi-Widzew a w Ł. kwotę 1.107 zł. powyższa kwota wynika z § 4 ust, 2, 4 w zw. z §8 pkt 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715)

Mając na względzie sytuację materialną pozwanej na podstawie art. 113 ust 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nie obciążył pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.